

rata, et quæ solius recreationis, vel œconomiae causa, aut pro recipiendis hospitibus habentur. Verum contrarium est probabilius, ut docet Barbosa loc. cit. n. 76. citans Gambacurt. et Trullench. Ratio est, quia hæc loca, nulla ratione religiosa sunt, cum nec religiosi locis adhæreant, ut supponitur, nec auctoritate episcopi erecta sint, utpote quæ auctoritate privata jam constructa emanant, vel donatione legatim accipiuntur, aut propria auctoritate absque requisito consensu episcopi construuntur, prout omnino fieri potest, juxta dicta tit. de *Ædificand. Eccles.* Pariter asylo non gaudet exterior circuitus monasterii (bene tamen ecclesie religiosorum) per triginta passus, eo quod jura solius ecclesie, et non monasterium circuiti triginta passuum jus asyli dederint, can. *Sicut antiquitus*. cau. 17. q. 4.

47. *Omnia loca religiosa, ut hospitalia, nosocomia, etc., gaudent asylo.* — V. Jus asyli universaliter competit omnibus, et singulis locis piis ad charitatis, misericordie, religionis, etc. opera, aliumve pium usum destinatis locis auctoritate episcopi erectis, consequenter religiosi, qualia sunt xenodochia pro pauperibus peregrinis, nosocomia pro infirmis, orphanotrophia pro educandis pueris et puellis, hospitalia, seu valetudinaria pro senibus, et debilibus, et alia hujusmodi. Barbosa, loc. cit. n. 67; Abbas, in c. *Ecclesie*. h. t. n. 6. et ibi Fagnanus, n. 27; Layman, lib. IV. tract. IX. cap. III. n. 3; Rambeck, loc. cit. et communis aliorum. Ratio est, quia hujusmodi loca auctoritate episcopi erecta, sunt vere loca religiosa, arg. c. *Ad hæc. de Religios. domib.* et amplius habes supra tit. XXXVI. de *Religios. domib.* n. 2. et 5. atqui cuncta loca religiosa gaudent jure asyli, ut sæpe jam dictum, ac præter alia jura, clare patet ex novissima Bulla Gregorii XIV. *Cum alias*: ibi: « Locisque sacris aut religiosis. » Accedit, quod privilegia ecclesiis concessa, etiam dictis locis concessa intelligantur, l. *Omnia. C. de Episcop. et cleric.*

48. *Fugientes ad sanctissimum Eucharistie sacramentum, dum portatur ad infirmum, gaudent asylo.* — VI. Competit etiam jus asyli reis confugientibus ad Sanctissimum Eucharistie sacramentum, quod portatur ad ægrotum, vel inde reportatur, aut in processione circumfertur. Barbosa, loc. cit. n. 69; Abbas, in c. *Sane de Celebrat. Miss.*; Engel, h. t. n. 12; Layman, loc. cit. n. 4; Sylvester, §. *Immunitas*. n. 1. cum communi aliorum con-

tra Covarruviam, loc. cit. n. 6. citantem pro se Glossam in can. *Quæsitum*. cau. 13. q. 2. §. *In Patibulis*. Ratio est, tum quia præsentia Christi sub speciebus sacramentalibus pro tempore videtur facere locum sacrum, ac religiosum; si enim, ut bene argumentatur Delbene: « Ubi Papa, ibi Roma. Cur non ubi præsens Corpus Christi, ibi etiam locus sacer, aut religiosus? » tum quia indecens videtur, quod, cum de jure civili, illi jure asyli gaudeant, qui confugiunt ad statuas principis. L. un. C. *de his, qui ad statuas confug.* isti tali jure privati sint, qui ad Regem regum, ac Dominum cœli et terræ confugiunt. Accedit declaratio Sacræ Congregationis edita in Melitensi 28 maii, 1626. apud Jacob. Pignatell. tom. VI, consult. 4, n. 80, illis verbis: « Carceratus sequens, et manu tenens fimbriam vestis Sacerdotis redeuntis ad Ecclesiam cum Sanctissimo Eucharistie sacramento, gaudet immunitate. »

49. *Etsi tantum se associant comitantibus.* — Imo non tantum tangens vestem sacerdotis portantem Sanctissimum Eucharistie sacramentum, sed etiam associans se processioni, aut illis, qui Sanctissimum Eucharistie sacramentum comitantur gaudent immunitate. Barbosa, loc. cit. n. 69; Engel, loc. cit.; Diana, part. I, tract. I, resolut. 28. et alii satis communiter: tum ob dicta n. præced.; tum quia associati illi, aut comitantes omnes una cum sacerdote constituunt unam ecclesiam vivam, arg. l. *Ad Jul. majest.* Accedit rursus, et doctrinam certam reddit declaratio Sacræ Congregationis apud Jacob. Pignatell, loc. cit., nu. 90, illis verbis: « Associans se ad processionem Sanctissimi sacramenti gaudet immunitate, 30 septembris 1636. »

50. *Limitatur in reo, ad quem in carcerem portatur Sacratissima Eucharistia. Recipiens eucharistiam, ex eo non gaudet asylo, nec fugiens ad oleum sacrum.* — Limitatur tamen doctrina in casu, quo portatur Sanctissimum Eucharistie sacramentum ad reum in carcere detentum; hunc enim asylo non gaudere, etsi tangat vestes sacerdotis sanctissimum Sacramentum portantis tenent teste Covarruvia, loc. cit. Omnes. Quibus accedit « consuetudo optima legum interpretis, » c. 8. de *Consuetud.* Pariter asylo non gaudet quis ex eo, quod in sacra communione sumat, et in se retineat sanctissimum Sacramentum; ut habet communis, et confirmat consuetudo recepta. Ratio est, quia Eucharistia non sumitur, ut ab aliis in eo, qui

sumpsit colatur, sed ut sumens illud spiritali animæ cibo reficiatur. Minus asylo gaudet fugiens ad sacerdotem, dum sanctum oleum portat ad infirmos, Barbosa, loc. cit.; Sperel. decis. 49, n. 4. et communis, eo quod huic neque jus, neque paritas rationis, nec consuetudo faveat.

51. *Domus episcopi gaudet asylo.* — VII. Jus asyli competit etiam palatio seu domui episcopi. Barbosa, loc. cit., n. 70; Sylvester, §. *Immunitas*. 3. n. 1. Fagnanus, in c. *Ecclesie*. h. t. n. 29; Layman, lib. IV, tract. IX, cap. III. n. 3. cum Glossa communiter recepta in can. *Id constituimus*. 36. cau. 17. q. 4. ubi etiam textus expressus habetur illis verbis: « Id constituimus, ut a domo episcopi reos abstrahere omnino non liceat. »

52. *Etsi non existat intra quadraginta passus ecclesie cathedralis.* — Idque procedit non tantum in casu, quo dictum palatium intra quadraginta passus ab ecclesia cathedrali existit, in quo ferme omnes conveniunt, sed etiam, si longius distet. Abbas in c. *Ecclesie*. h. t. n. 9. et ibi Fagnanus, n. 29; Castro Palao, tract. XI. Disp. un. punc. 6. n. 20; Barbosa, loc. cit.; Navarrus in *Manuali*, cap. xxv. n. 18; Innocentius et Hostiensis in c. *Inter alia*. h. t.; Covarruvias, loc. cit. n. 5; Sylvester, loc. cit.; Layman, loc. cit. n. 4. cum Glossa communiter recepta in cit. can. *Id constituimus*. cau. 17. q. 4. §. *Vel domo*. contra nonnullos a Barbosa citatos, arg. cit. can. *Id constituimus*. ubi uti ex textu patet, legislator generaliter ac indistincte loquitur; ergo etiam indistincte de quovis episcopi palatio, sive intra, sive extra quadraginta passus existente, est intelligendus, arg. l. *de Pretio ff. de Publician. in rem act.* Ratio est, quia si solum palatium, intra, et non extra quadraginta passus existens haberet jus asyli, eidem nihil speciale a reliquis domibus clericorum competeret, cum et his, si intra quadraginta passus existunt, idem privilegium competat juxta dicta superius arg. can. *Quisquis*. 21. cau. 17. q. 4. et bene observat cum Hostiensi Fagnanus, loc. cit. Confirmatur ex eo, quod palatium episcopi veniat etiam inter bona religiosa, cum pœnæ ac eleemosynæ religiosis locis sit destinata, etiam pro fabrica palatii episcopalis applicari valeant, ut cum communi docet Delbene, de *Immunitate*, cap. XVI, dub. 9, § 14. n. 18. Quibus accedit, quod in dubio semper favendum sit immunitati, Barbosa, loc. cit. n. 69; Sperel. decis. 160, n. 13;

Decian. consil. 80, n. 22, et magis dicitur infra.

53. *Quid de domibus cardinalium.* — VIII. Competit jus asyli palatiis cardinalium etiam illorum, qui non sunt episcopi. Barbosa, loc. cit., n. 71; Fagnanus, loc. cit. n. 32, et alii communiter: quod licet jure probari nequeat, cum nullibi reperitur textus, et de cætero cardinalium palatia inter loca religiosa non veniant: privilegio tamen, vel consuetudine jus asyli eis competere potius supponant, quam probent doctores: quamvis practici Romani etiam illud testentur, privilegium hoc, vel consuetudinem, si quæ fuit, in Urbe Romana non amplius procedere, sed esse sublatum. Fagnanus, loc. cit. n. 33; Tuschus, §. *Ecclesia*. concl. 9, n. 12. Pax Jordan. *Lucubrat.* lib. II, tit. III, n. 206, ubi testatur delinquentes ex cardinalium domibus ad carceres et supplicia fuisse abstractos, idque, ne ob asylorum nimiam frequentiam delinquentes passim manerent impuniti cum gravi boni publici jactura. (ADNOTATIO LVIII.)

§ III.

DE PERSONIS, QUÆ GAUDENT JURE ASYLI.

Experientia constat, varios ad asyla confugere reos, seu malefactores, tam laicos, quam clericos; tam viros, quam feminas; tam catholicos, quam hæreticos, imo ipsos etiam judæos, paganos, ac infideles. Hinc quæstio ac controversia est, an omnes hi gaudeant asylo?

54. *Catholici laici omnes utriusque sexus gaudent asylo.* — Quæritur I. An laici catholici omnes gaudeant jure asyli? Resp. I. hos omnes et singulos (nisi habeant crimen exceptum, de quo paragrapho sequenti) cujuscunque ætatis, sexus status aut conditionis sint, gaudere jure asyli. Ita certa et communis, arg. c. *Inter alia*. 6, h. t., et Bulla Gregorii XIV, *Cum alias*, quæ Bulla expresse de *Laicis*, et quidem de iisdem indistincte, ac generaliter loquitur, ibi: « Laicis ad ecclesias confugientibus; » ergo etiam generaliter ac indistincte de omnibus saltem catholicis (utpote de quibus nulla est controversia) intelligi debet: « cum ubi jus non distinguit, nec nos distinguere debeamus, » l. *de Pretio. ff. de Publician. in rem act.* et « verba generalia generaliter sint intelligenda, » c. *Quia circa* 22. de *privileg. Pa-*

riter indistincte ac generaliter sine status, ætatis, aut sexus differentia loquuntur c. *Inter alia*, h. t. et alii canones; ergo.

55. *Etiam excommunicati aut interdicti.* — Resp. II. Laici catholici gaudent asylo, etsi sint personaliter interdicti, aut excommunicati, etiam denunciati, et publici clericorum percussores. Covarruvias, *Variar. resolut.*, cap. xx, n. 11; Layman, lib. IV, tract. IX, cap. III, num. 40; Pirhing, h. t. num. 22; Tuschus, *ÿ. Ecclesia*, concl. 10, n. 26; Sylvester, *ÿ. Immunitas*, 3, q. 3, et communis aliorum contra Felinum in c. *A nobis, de Except.* num. 2. Ratio est, quia censuræ ecclesiasticæ, etiam excommunicatio non habet alios effectus odiosos, quam in jure expressos; cum pœnæ non irrogentur, nisi expresse in jure caveantur, nec ultra casus expressos extendantur per vulgaria juris, et c. *Odia de Reg. jur.* in 6, atqui nullibi in jure reperitur excommunicationis, vel alterius censuræ effectus privans malefactorem, asylo; ergo.

56. Dices. Excommunicati sunt privati communionem fidelium, et interdicti ab ingressu ecclesiæ; ergo ex consequenti saltem, privati quoque erunt asylo. Resp. I. Censurarum effectus non obligare urgente periculo damni corporis aut vitæ, juxta communem tam theologorum quam canonistarum, ac dicenda lib. V, præsertim quod censuræ sint pœnæ medicinales, non mortales, arg. c. 1, de *Sentent. excomm.* in 6. Resp. II. Etsi dato non concesso effectus censurarum etiam cum periculo corporis et vitæ procederent, nondum sequeretur excommunicatos aut interdictos universaliter esse privatos asylo; cum excommunicatio non prohibeat ingressum ecclesiæ materialis, sed communionem fidelium. Interdictum vero, licet ingressum ecclesiæ vetet, tamen, hoc non obstante, possit interdictus ad ambitum ecclesiæ, ac monasterium, hospitale, domum episcopi, etc., quæ omnia in odiosis non veniunt nomine ecclesiæ, arg. c. *In pœnis*. et c. *Odia de Reg. jur.*, in 6, confugere, ibique asylo gaudere, quod idem facere posset excommunicatus, neque, ubi est, pro possibili solum, et a communionem aliorum separatam retinere.

57. *Clerici secundum aliquos non gaudent jure asyli.* — Quæritur II. An etiam clerici, et religiosi gaudeant jure asyli, ita ut delinquentes e loco sacro extrahi, vel in illo, aut extra puniri non possint? Ante responsio-

nem nota quæstionem tantum esse, an tuti sint contra judices ac superiores ecclesiasticos. Contra laicos enim judices, clericos ubique tutos esse, certum est ex privilegio fori clericis competenti, de quo alibi.

58. Notandum ulterius plures eosque gravissimos doctores, ut Abbatem in c. *Inter alia*, 6, h. t. n. 13; Roderiquez, tom. II. *Quæst. regul.*, q. 5, a. 4; Sylvestrum, *ÿ. Immunitas*, 3, q. 3, § *Tertium*; Azorium, p. II. lib. IX, c. et q. 9, § *Quid de Pagano*; Layman, lib. IV, tract. IX, cap. III, n. 11; Sanchez, lib. VI, consil. cap. I, dñb. 8, n. 6; Castro Palao, part. II, tract. XI, disp. un., pun. 7, n. 17; Haunoldum, *de Jur. et just.*, tom. VI, n. 168, ac novissime doctissimum P. Jacob. Wiestner in suo *Jure asylorum*, part. III, a. 3, n. 18, negativam tenere: moventur potissimum fundamentis sequentibus. I. Est Bulla Gregorii XIV, in qua licet omnia jura antiqua jus Asyli concernentia ad unam reducantur formarum tamen nulla clericorum, sed tantum laicorum fit mentio, ibi: § « Laicis ad ecclesias configientibus: » item § « Cura sæcularis laicum delinquentem: » item § « Revocamus omnia privilegia laicis concessa extrahentes delinquentes. » Ex quo ita argumentari licet; una specie ex duabus oppositis assumpta, altera censetur exclusa, l. *Si inter. ff. de Except. rei indicat.*, juncta Glossa *ÿ. Directe contrarius*, in Clem. 2, de *Testib.*, ergo quia laici, et clerici sunt duæ species oppositæ, can. *Duo sunt*, cau. 12, q. 1, illarum una assumpta, excluditur altera.

II. Quia jus Asyli præcipue eo collimat, ut rei confugientes tuti sint in vita et membris, arg. c. *Inter alia*, 6, h. t., ibi: « Rectores ecclesiarum sibi retinere debent membra, et vitam; » atqui hic finis non respicit clericos, vel religiosos, utpote qui regulariter alias jam in his tuti sunt tam contra laicos quam ecclesiasticos judices; cum ab illorum jurisdictione sint exempti vi privilegii fori: hi vero reis pœnam sanguinis infligere hanc possint, arg. c. *Clericis*, in fine, etc. *Sententiam*, 9 prin. *Ne Clerici vel Monachi*, ibi: « Sententiam sanguinis nullus clericus dictet, aut proferat, sed nec sanguinis vindictam exercent, aut ubi exercentur, intersit; ergo.

59. III. Quia sacri canones ipsi volunt, ut clerici delinquentes per judices ecclesiasticos pœnis etiam gravioribus v. g. perpetui carceris, verberationibus, etc., puniantur,

arg. c. *Novimus*, 27, § *Pro illo, de Verb. signif.*, et c. 1, de *Calumniatoribus*, cum concordantiis.

60. *Sanguinis sententiam ferre non possunt clerici.* — IV. Si clerici gaudent asylo contra proprios judices ecclesiasticos, maximum sequeretur præjudicium disciplinæ ecclesiasticæ, manerentque cuncta ferme graviora clericorum, ac religiosorum crimina impunita; hoc ipso, quod religiosi ordinarie omnes, clerici vero sæculares plurimi in domibus quadraginta vel triginta, passus ab ecclesia existentibus, vel non longe inde distantibus habitent, ita ut contra punire volentes judices, ac superiores ecclesiasticos plerumque excipere possent, dicendo se esse in loco asyli.

61. V. Probatur ex praxi et consuetudine ferme ubique vigente, qua videmus, clericos tam sæculares, quam regulares delinquentes non obstante, quod actu existant in loco asyli passim, et liberrime puniri, inde extrahi, et ad triremes mitti, vel etiam in ipso sacro loco perpetuis carceribus mancipari, aut alia simili gravi pœna affici; ergo cum « consuetudo sit optima legum interpretis, » c. *Cum dilectus*, 8, de *Consuetud.*, in materia controversa juxta eam judicare oportet. Quibus non obstantibus.

62. Resp. I. Clerici sæculares æque ac laici gaudent jure asyli. Fagnanus, in c. *Inter alia*, 6, h. t. a. n. 78, et ibi Barbosa, a. n. 16; Pirhing, h. t. n. 35; Tuschus, *ÿ. Ecclesia*, concl. 9, n. 17, et concl. 11, n. 27; Clarus, *Pract. crimin.*, lib. V, § fin., q. 30, n. 16; Gutierrez, *Pract. quæst. civil.*, lib. III, q. 3, n. 1; Diana, part. I, tract. I, resolut. 24; Roman. consil., 227, per totum, et communis aliorum, quorum plurimos citatos vide apud Barbosam, loc. cit. quos in *Theologia nostra morali*, tract. 12, dist. 2, n. 19, jam sumus secuti. Conclusio probatur I. Canones in materia immunitatis generaliter ac indistincte loquuntur, non distinguendo inter clericos, et laicos, uti videre est c. *Inter alia*, 6, h. t. can. *Reum.*, 9, *Diffnivit.*, 35, caus. 17, q. 4, cum concordantiis, ac l. II, c. *de His, qui ad eccles. confug.* ergo generaliter ac indistincte intelligendi sunt, arg. c. *Quia circa 22, de Privileg.*, et l. *de Pretio*, ff., *de Publician. in rem. act.* præsertim, quia per verba generalia negativa prohibetur, violenter extrahere reum a loco asyli; universale enim negativum vel maxime etiam clericos comprehendit, ut post Joan. An-

dream notat Fagnanus, loc. cit., n. 68.

63. *Clerici sæculares probabiliter gaudent asylo.* — Probatur II. Privilegium asyli est locale potius quam personale, utpote concessum ipsis ecclesiis, alisque locis religiosis propter reverentiam et honorem eis debitum, arg. can. *Diffnivit.*, 35, cau. 17, q. 4, ibi: « Ecclesiæ reverentia defendatur, » can. *Si quis reverentiam Sanctorum Ecclesiarum non habuerit, et fugientem*, etc., can. *Frater*, 10, ead. caus. et q. ibi: « Nullus inter limina venerationi deputata, » etc., cum concordantiis. Atqui privilegium locale extenditur ad omnes in eo existentes, qui non sunt specialiter excepti, prout cum communi etiam adversariorum docent Bartolus in l. fin. c. *de Testam.*, et Baldus, in l. *Si non speciali. c. de Testam.*, qualiter excepti nullibi reperiuntur clerici; ergo.

64. *Jus asyli est privilegium locale.* — Probatur III. Clerici non sunt deterioris conditionis quam laici; ergo illi non minus quam isti gaudent jure asyli; præsertim cum ab hoc privilegio universaliter dato, nullibi reperiuntur clerici exclusi, seu potius inclusi ex eo, quod certi malefactores in specie a dicto privilegio sint excepti; exceptio enim unius firmat regulam in contrarium, arg. l. *Quæsitum* § *Denique*, ff. *de Feund. instruct.* et c. *de Conjug. lepros.*

65. *Exceptio unius firmat regulam in contrarium.* — Probatur IV. Ecclesia enim juxta adversarios constituit jus asyli, et præcepit universaliter, ut « nemo reum ad ecclesiam confugientem abstrahere audeat, » can. *Reum.*, 9, caus. 17, q. 4, cum concordantiis, ergo et ipsa eandem legem per suos judices ecclesiasticos observare debet; quia « quod quisque juris in alterum staverit, ipse debet uti eo, et sapientis dicat auctoritas; patere legem, quam tu ipse tuleris, » c. *Cum omnes*, 6, de *Constit.* Accedit, quod eadem ecclesia omnibus universaliter, consequenter etiam judicibus ecclesiasticis prohibuerit reum extrahere, arg. cit. c. 22, de *Privileg.*

66. *Quod quisque juris in alterum staverit, uti eo et ipse debet.* — Probatur V. Et quidem efficaciter ex repetitis declarationibus Sacræ Congregationis cardinalium quarum unam refert Barbosa in *Collect. Bull.*, *ÿ. Immunitas*, plures etiam adducit novissime Jacob. Pignatell. tom. VI, consult. 4, n. 101, unam illis verbi: « Immunitate gaudent clerici, qui post delicta patrata ad ecclesias confugiunt extra casus in Bulla Gregoriana